

EUROOPA KODANIKUD JA INTELLEKTUAALOMAND: TAJUMINE, TEADLIKKUS JA KÄITUMINE – 2020

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

NOVEMBER 2020

EUROOPA KODANIKUD JA INTELLEKTUAALOMAND: TAJUMINE, TEADLIKKUS JA KÄITUMINE 2020

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

NOVEMBER 2020

Sisukord

Eessõna	4
Kommenteeritud kokkuvõte	5
Intellektuaalomand – teadlikkus ja arvamused	5
Võltsitud kaubad – arvamused ja tarbimine	6
Piraatsisu kasutamine veebis – arvamused ja tarbimine	8

EESSÕNA

See ajakohastatud ulatuslik uuring, mis käsitleb seda, kuidas ELi kodanikud tajuvad intellektuaalomandiõigusi, pakub kõigile ELi liikmesriikidele ainulaadset tegevuskava võltsimise ja intellektuaalomandi õiguste rikkumisega seotud hoiakute ja käitumise valdkonnas.

Selles kolmandas väljaandes, mis järgneb EUIPO 2013. ja 2017. aasta küsitlustele, võib täheldada arusaamade ja suhtumise järkjärgulist, kuid julgustavat muutust.

Nagu eelmised väljaanded, kinnitab ka see kogu ELi hõlmav uuring, et suurem osa kodanikest soovib, et innovatsiooni aega ja raha panustavate isikute õigused oleksid kaitstud ja et nad saaksid oma töö eest tasu.

Seekord on eriti kasvanud kunstnike ja loomeisikutega seotud näitajad. Lisaks väidavad inimesed üha enam, et mõistavad intellektuaalomandiõigusi paremini. See on oluline näitaja, sest on tõendatud, et neid õigusi mõistvad inimesed rikuvad neid väiksema tõenäosusega tahtlikult.

Veidi on vähenenud võltsingute tahtliku ostmise näitaja (7%-lt 5%-le) ja intellektuaalomandi õiguste teadlik rikkumine (10%-lt 8%-le). Endiselt ostavad võltsinguid ja laadivad ebaseaduslikult alla kõige rohkem noored, mis näitab, et selles rühmas tuleb veel tööd teha – seda enam, et sinna kuuluvad kõige aktiivsemad internetikasutajad. Samas on kasvanud suundumus pidada võltsingute ostmist mainele kahjulikuks – 12%-lt 17%-le käesolevas uuringus.

Ehkki uuringus ei analüüsita, miks võltsinguid nüüd negatiivsemalt tajutakse, mõjutab seda suundumust tõenäoliselt COVID-19 kriisi ajal tekkinud avalikkuse vastumeelsus võltsitud ravimite ja isikukaitsevahendite suhtes.

Inimesed on nüüd rohkem valmis seadusliku sisu allalaadimise eest maksma, eelkõige kui see tehakse kättesaadavaks mõistliku hinnaga. Osaliselt võib seda muutust seostada seaduslike allikate kättesaadavuse paranemisega. Kvaliteedi ja valiku paranemisel maksavad inimesed seadusliku sisu eest rohkem. Samuti kontrollivad nad külastatavate saitide seaduslikkust sagedamini.

Neid muutusi ja neid esile kutsunud põhjuseid tasub hoolikalt analüüsida, mistõttu on käesolev ajakohastatud aruanne nii teadlastele, intellektuaalomandiõiguse asjatundjatele kui ka poliitikakujundajatele jätkuvalt oluline allikas.

Üksikasjalikud andmed aitavad riikliku tasandi sidusrühmadel võidelda intellektuaalomandiga seotud kuritegevusega ning luua EUIPO-le ja ELile üldiselt võrdlusalus, mis kujundab tulevase avalikkuse teadlikkuse tõstmise strateegiaid.

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Aruandes esitatakse 2020. aasta uuringu „Euroopa kodanikud ja intellektuaalomand: tajumine, teadlikkus ja käitumine“ (intellektuaalomandi tajumise 2020. aasta uuring) tulemused. Uuringu põhieesmärk on koguda teavet selle kohta, kuidas eurooplased intellektuaalomandisse suhtuvad, mil määral nad neid õigusi järgivad ja kuidas nad intellektuaalomandit üldiselt mõistavad. Täpsemalt analüüsitakse uuringus üldsuse arvamust järgmistes valdkondades:

- 1) intellektuaalomandi üldine tundmine ja tajumine;
- 2) teadlikkus intellektuaalomandi väärtusest ja rikkumistega tekitatavast kahjust;
- 3) võltsitud kaubad ja veebi piraatsisu ning nende ostmise või kasutamise (või sellest hoidumise) põhjused;
- 4) seadusliku võrgusisu pakkumiste kättesaadavus ja kvaliteet ELi ja liikmesriikide tasandil.

Kokku tehti 15aastaste ja vanemate ELi elanikega 25 636 intervjuud. Tulemuste võrreldavuse võimaldamiseks oli küsimustik eelmise uuringuga suures osas sarnane. Küsimustikku muudeti taju ja käitumise vaheliste seoste täpsemaks uurimiseks.

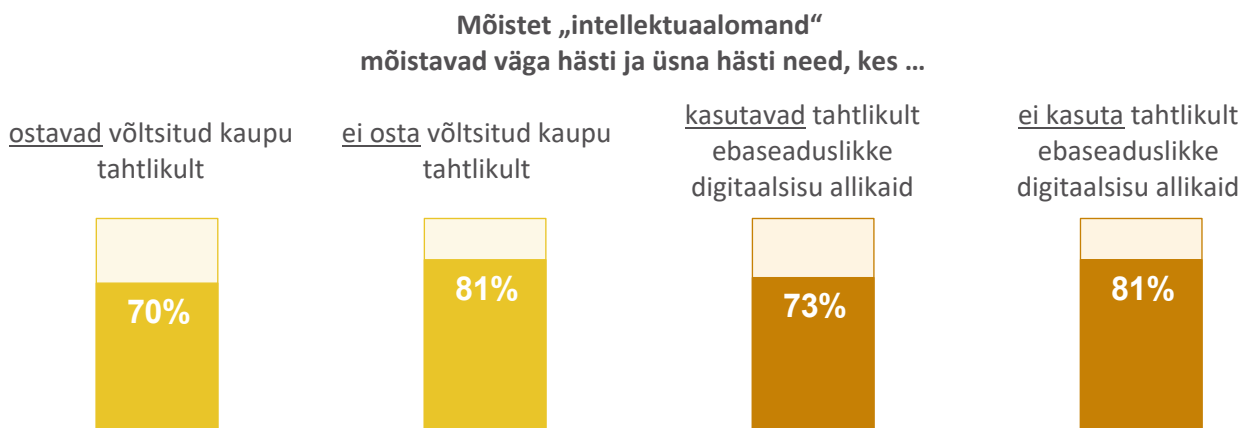
INTELLEKTUAALOMAND – TEADLIKKUS JA ARVAMUSED

Intellektuaalomandi kontseptsiooni mõistetakse hästi. Need, kes intellektuaalomandiõigusi ei riku, mõistavad seda kontseptsiooni väga/üsna hästi tõenäolisemalt kui need, kes intellektuaalomandiõigusi rikuvad.

Intellektuaalomandi kontseptsiooni subjektiivne mõistmine püsib kõrge (80%, kasv 2017. aasta uuringuga võrreldes 2 protsendipunkti), ehkki see oli liikmesriigiti väga erinev. Nagu kahes eelmises uuringus, on intellektuaalomandiõiguste subjektiivne mõistmine võrreldes vanemate vanuserühmadega kõige madalam noorimate vastajate seas (71%).

Teadlikkus intellektuaalomandiõigustest on märgatavalt alla keskmise inimeste seas, kes on tahtlikult ostnud võltsitud kaupu (70%) või kasutanud piraatsisu veebis (73%), mis viitab sellele, et inimesed, kes mõistavad intellektuaalomandiõigusi vähem, rikuvad neid suurema tõenäosusega.

Intellektuaalomandi kontseptsiooni mõistmine ja selle rikkumine

Pea kõik Euroopa elanikud mõistavad intellektuaalomandiõiguste kaitsmise väärtust, nagu see oli ka 2017. aastal, ehkki vähesed näevad selle kasu nn tavalisele inimesele. Ehkki intellektuaalomandi õiguste

kaitset peetakse kasulikuks peamiselt kuulsatele artistidele ja suurfirmadele, on kahekordistunud inimeste arv, kes usuvad, et intellektuaalomandi õiguste kaitsest saavad kõige enam kasu kunstilise sisu loojad.

Intellektuaalomandi kaitse väärtust mõistetakse kogu Euroopas. Valitseb konsensus (98%), et on oluline, et leiutajad, loojad ja kunstnikud saaksid oma õigusi kaitsta ja oma töö eest tasu, nagu oli ka eelmises uuringus (97%). Samamoodi püsib stabiilsena arusaam intellektuaalomandi rollist majanduslikus stabiilsuses: 73% möönab, et kui intellektuaalomandit enam ei kaitstaks, tekiks majanduslik kaos.

Ehkki intellektuaalomandi kaitset tajutakse väärtuslikuna, usuvad vaid vähesed eurooplased (4%), et intellektuaalomand toob peamist kasu nendesugustele inimestele. Paljud usuvad endiselt, et intellektuaalomand on kasulik peamiselt „eliidile“, näiteks kuulsatele artistidele ja suurtele äriühingutele, ehkki seisukoht, et kasu saavad suurettevõtted, on eelmisest uuringust saadik langenud 9 protsendipunkti võrra.

Lisaks on kahekordistunud eurooplaste hulk, kes peavad intellektuaalomandit väga kasulikuks kunstilise sisu loojatele (10%-lt 2017. aastal 20%-le 2020. aastal), ehkki tuleks rõhutada, et sellele küsimusele lisati 2020. aastal kaks kategooriat („autorid/kirjanikud“ ja „filmitegijad“). Peaaegu mitte keegi ei arvanud, et intellektuaalomandist ei saa kasu keegi (2%).

Kes saab intellektuaalomandi kaitsest kõige rohkem kasu? ⁽¹⁾

Kuulsad esinejad	21% (0)
Kunstilise sisu loojad	20% (+10)
Suurettevõtted	15% (-9)
Tarbijad nagu mina	4% (-1)

VÕLTSITUD KAUBAD – ARVAMUSED JA TARBIMINE

Enamik usub, et võltsingutel on majandusele ettevõtete ja töökohtade aspektist negatiivne mõju.

Eurooplased on üldiselt teadlikud võltsitud kaupade negatiivsest mõjust majandusele ning tervisele ja ohutusele. Majanduslik argument võltsingute ostmise vastu on jätkuvalt kõige kaalukam – 2020. aastal nõustub 83% vastajatest sellega, et võltsitud kaupade ostmine hävitab ettevõtteid ja töökohti.

Jätkub vastuseis põhjendustele, mis justkui muudaksid võltsitud kaupade ostmise aktsepteeritavaks.

Nagu 2017. aastal, ei nõustu enamik eurooplasi võltsitud kaupade ostmist õigustavate argumentidega. Vaid väike osa ELi kodanikke näeb võltsitud kaupade ostmiseks mõjuvaid põhjuseid. Näiteks vaid 15% eurooplastest nõustub „täielikult“ või „peaaegu“ sellega, et on aktsepteeritav osta võltsitud luksuskaupu. Võltsitud kauba ostmise hukkamõistmine on eelmisest uuringust saadik veidi kasvanud.

Siiski ei taunita võltsingute ostmist ühtmoodi kõikides elanikkonnarühmades. Noored (alla 24aastased) nõustuvad võltsitud kauba ostmise õigustustega suurema tõenäosusega. Neist noortest 30% „nõustub / pigem nõustub“ sellega, et on aktsepteeritav osta võltsitud luksuskaupu – kaks korda rohkem kui ELi

⁽¹⁾ Allikas: küsimus nr 2. Kes teie arvates saab intellektuaalomandi kaitsest kõige rohkem kasu? (Koguvalim, n=25 636). SUUNDUMUSE KÜSIMUS.

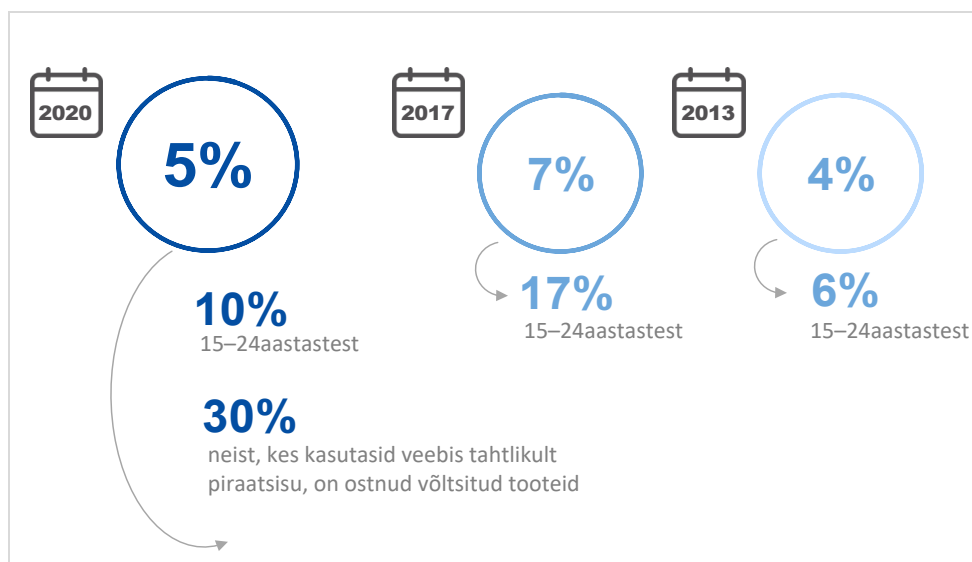
elanikkond keskmiselt. Sellest vanuserühmast 37% usub, et võltsinguid on aktsepteeritav osta, kui originaali hind on liiga kõrge (võrreldes 24%-ga kõigist küsitletutest).

Vähesed tunnistavad võltsitud kaupade tahtlikku ostmist, nagu ka 2013. aasta uuringus. Võltsinguid ostnud nõustuvad palju suurema tõenäosusega väidetega, mis seda õigustavad.

Võltsitud kaupade ostmist tunnistatakse harva. Nende eurooplaste määr, kes tunnistasid võltsitud kaupade tahtlikku ostmist viimase 12 kuu jooksul, on veidi vähenenud – 7%-lt 2017. aastal 5%-le 2020. aastal, mis on lähedasem 2013. aasta näitajale (4%).

Nagu ka eelmises uuringus, tunnistavad võltsingute tahtlikku ostmist suurema tõenäosusega noored – seda tunnistas 10% 15–24aastastest, s.o Euroopa keskmisest kaks korda suurem protsent vastanutest. Võltsingute ostmine ja piraatsisu kasutamine veebis on seotud: 30% veebis tahtlikult piraatsisu kasutanutest on ostnud võltsitud kaupu.

Ostis tahtlikult võltsitud tooteid ⁽²⁾

Need, kes tunnistavad võltsingute tahtlikku ostmist, kalduvad väitma, et see võib olla õigustatud. Kaks kolmandikku (64%) neist, kes ütlevad, et on tahtlikult ostnud võltsinguid, peavad seda aktsepteeritavaks, kui originaali ja ehtsa toote hind on liiga kõrge. Vaid veidi vähemad võltsinguid tahtlikult ostnutest (58%) peavad seda aktsepteeritavaks, kui originaaltoode ei ole (või ei ole veel) nende elukohas kättesaadav.

Sarnaselt viimase uuringuga on oluline vähemus kahelnud, kas mõni ost oli ehtne toode või võltsing. Võltsingute ostmine eksitamise tagajärjel püsib samuti madalal tasemel.

Kolmandik eurooplastest (33%) on viimase 12 kuu jooksul endalt küsinud, kas ostetud toode oli originaal või mitte (langus võrreldes 37%-ga 2017. aastal). Umbes üks inimene kümnest (9%) ostis eelmisel aastal võltsinguid eksitamise tulemusena ja see näitaja on püsinud alates 2017. aastast enam-vähem stabiilne (1 protsendipunkti võrra vähem). Eksitamise tulemusena võltsinguid ostnute seas on märgatavas ülekaalus noored – 12% võrreldes keskmise näitajaga, mis on 9%.

⁽²⁾ Allikas: küsimus nr 4a. Mida järgmisest olete viimase 12 kuu jooksul teinud? – Tahtlikult ostnud võltsitud tooteid (koguvalim; n=25 636) SUUNDUMUSE KÜSIMUS.

Hind on oluline, kuid selle tähtsus võltsingute ostmisest loobumise põhjusena on vähenenud. Mainekahju on eelmise uuringuga võrreldes olulisem takistav tegur.

Taskukohaste ehtsate toodete kättesaadavus on endiselt peamine põhjus, mis sunnib võltsitud toodete tarbijad sellest harjumusest loobuma – umbes pool (52%) võltsingute ostjatest ütleb, et see paneks nad loobuma. Võrreldes 2017. aastaga on taskukohaste toodete kättesaadavus praegu absoluutväärtustes vähem oluline tegur, mis mõjutab inimesi võltsitud toodete ostmisest loobuma (langus 10 protsendipunkti võrra), ehkki see on endiselt kõige olulisem. See kehtib kõigi sotsiaal-demograafiliste rühmade kohta. Oht saada karistada on võltsingute ostmisest loobumiseks noorte jaoks oluline motivaator – sellele viitas 46% võltsinguid ostnud 15–24aastastest vastajatest.

Mainekahju on 2017. aastaga võrreldes mõjuvam põhjus, sest rohkem tahtlikult võltsinguid ostnud vastajatest (17%; kasv 5 protsendipunkti võrra) ütleb, et mainekahju paneks nad võltsingute ostmisest loobuma.

Samuti mõjutab otsust võltsinguid mitte osta taskukohasus. Siiski neid, kes võltsitud tooteid tahtlikult ei osta, motiveerib rohkem arusaam tootjatele, töökohtadele ja majandusele põhjustatud kahjust kui neid, kes on võltsinguid ostnud.

Uuringus küsiti nendelt, kes vastasid, et nad ei ole tahtlikult viimase 12 kuu jooksul võltsitud tooteid ostnud, esimest korda sellise otsuse peamisi põhjuseid. Peamine põhjus võltsingute ostmisest loobumiseks on taskukohaste originaaloodete kättesaadavus. Kuid võltsinguid tahtlikult ostnutega võrreldes toimusid sellest loobunud märksa suurema tõenäosusega niiviisi seetõttu, et mõistsid tootjatele, töökohtadele ja majandusele põhjustatud kahju – peamiste põhjustena mainis seda vastavalt 48% ja 41% võltsingute mitteostjatest võrreldes 24%-ga võltsingute ostjatest. See viitab, et teadlikkus kahjulikust mõjust on võltsitud kaupade ostmisega (või sellest loobumisega) seoses.

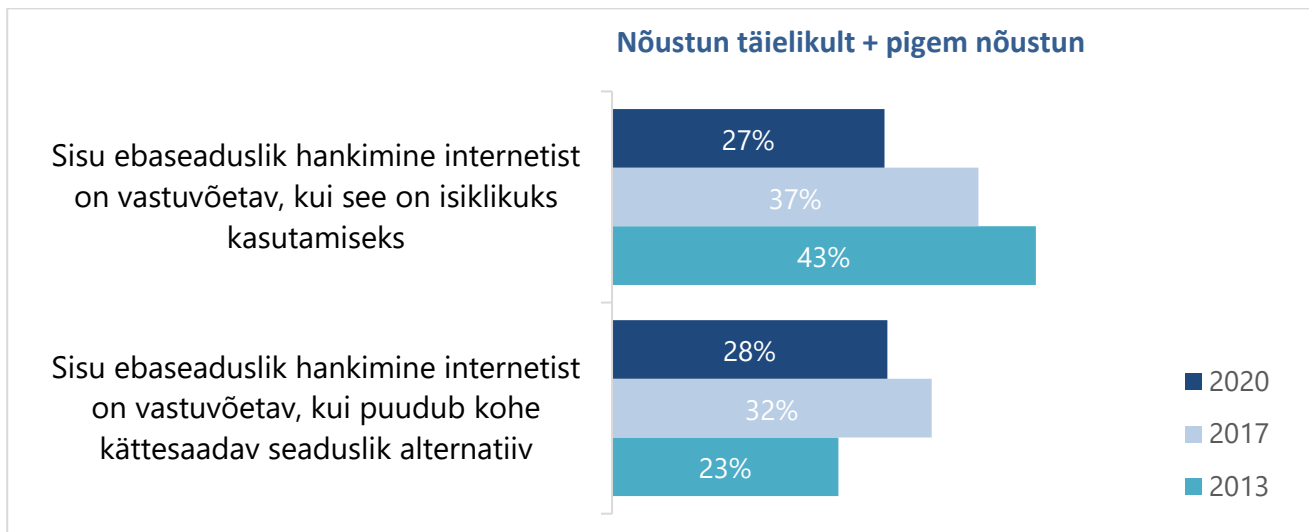
Tundub, et noori on mõjutanud võltsingute ostmisega seotud halb isiklik kogemus. Noored, kes ei olnud viimase 12 kuu jooksul tahtlikult võltsitud tooteid ostnud, vältisid võltsinguid tavaliselt seepärast, et nad olid saanud varem nende ostmisel halva isikliku kogemuse – seda väitis 15–24aastastest vastajatest 31%, võrreldes 23%-ga kõikidest vastajatest. Samas mainivad noored vastajad väiksema tõenäosusega, et ei osta võltsinguid seetõttu, et mõistavad tootjatele, töökohtadele ja majandusele põhjustatavat kahju (15–24aastastest vastajatest mainis seda võltsingute mitteostmise peamise põhjusena vastavalt 42% ja 34%).

PIRAATSISU KASUTAMINE VEEBIS – ARVAMUSED JA TARBIMINE

Ebaseaduslike allikate aktsepteerimine digitaalsele sisule juurde pääsemiseks on järsult langemas, samas kui nende osakaal, kes peavad seda seadusliku alternatiivi puudumise korral aktsepteeritavaks, püsib stabiilne.

Piraatsisu kasutamist veebis aktsepteeritakse aina vähem. Pärast 2017. aasta väikest langust on käesolevas uuringus alates 2013. aastast vähenenud 15% võrra nende ELi elanike osakaal, kes usuvad, et võrgusisu võib hankida ebaseaduslikult, kui seda tehakse isiklikuks kasutuseks. Samal ajal märgib 28% vastajatest, et võrgusisu on aktsepteeritav hankida ebaseaduslikest allikatest, kui puudub seaduslik alternatiiv.

Suhtumine piraatsisu kasutamisesse veebis ⁽³⁾

Võrgusisu liigist olenemata on teadlikkus seaduslikest pakkumistest 2020. aastal kolme aasta taguse ajaga võrreldes oluliselt kasvanud.

Üle kahe kolmandiku eurooplastest on teadlikud seaduslike pakumiste kättesaadavusest võrgusisu kolmes kategoorias: filmid, muusika ja teleseriaalid. Nooremad vanuserühmad on kõige teadlikumad muusika, filmide, teleseriaalide ja videomängude seaduslikest pakkumistest.

Seaduslike allikate eelistamise kasv jätkub, kui kõnealused seaduslikud võimalused on taskukohased. Peale selle peetakse seaduslike teenuste raames pakutava sisu kvaliteeti ja mitmekesisust ebaseaduslikes allikates leiduvast aina sagedamini paremaks.

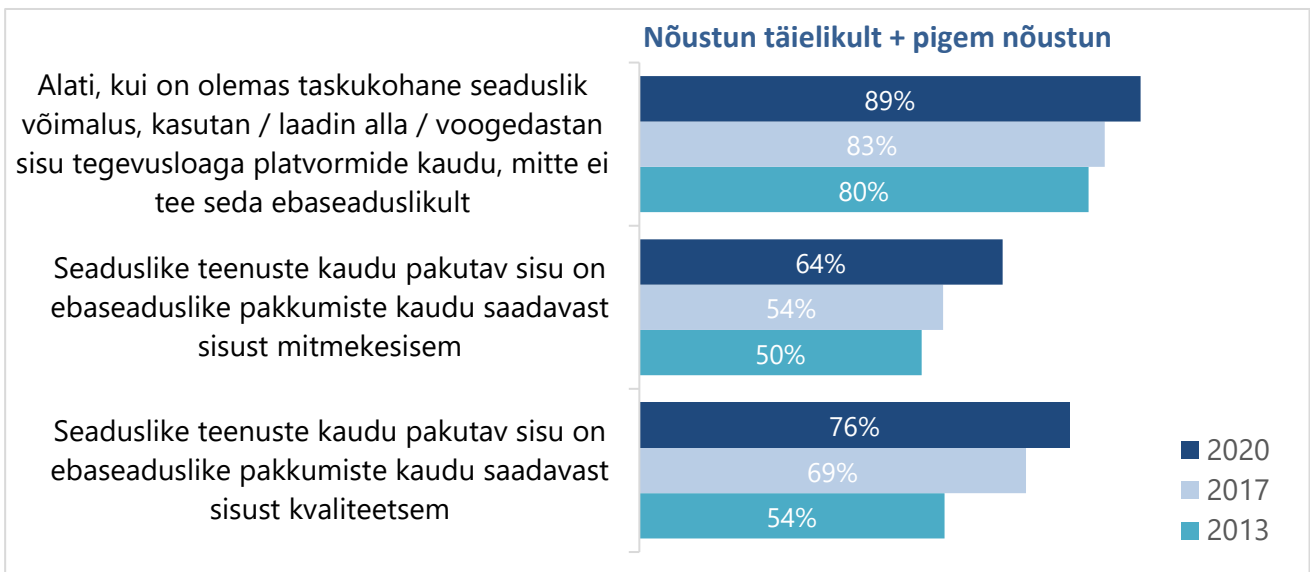
Eurooplased eelistavad selgelt seaduslikku võrgusisu, kui see on mõistliku hinnaga. Selge enamus (89%) „nõustub täielikult“ või „pigem nõustub“ järgmise väitega: „alati, kui on olemas taskukohane seaduslik võimalus, eelistan kasutada sisu / laadida sisu alla / voogedastada sisu tegevusloaga platvormide kaudu, mitte ei tee seda ebaseaduslikult“.

Samuti on arvamused seaduslike teenuste kaudu pakutava sisu kvaliteedi ja mitmekesisuse kohta positiivsed. Tasub märkida, et üle kolmveerandi vastajatest (76%) „nõustub täielikult“ või „pigem nõustub“, et seaduslike teenuste raames pakutava sisu kvaliteet on parem kui ebaseaduslikest allikatest leitav. Alates selle uuringu jaoks 2013. aastal tehtud esimesest küsitlusest on märgatavalt kasvanud vastajate osakaal, kes nõustuvad sellega, et seaduslike teenuste kvaliteet on võrreldes ebaseaduslike allikatega parem.

Seadusliku võrgusisu (kui see on taskukohane) eelistajate osakaal on aastatega samuti 9 protsendipunkti võrra kasvanud. Ehkki see on endiselt veenvaim põhjus eelistada seaduslikke võimalusi, ei ole selle väitega nõustujate arv 2013. aastast saadik nii järsult kasvanud kui nende osakaal, kelle arvates ületab seaduslike teenuste raames pakutava sisu kvaliteet (kasv 22 protsendipunkti võrra) ja mitmekesisus (kasv 14 protsendipunkti võrra) ebaseaduslikest allikatest leitava oma.

⁽³⁾ Allikas: küsimus nr 3. Palun öelge, kas nõustute täielikult, pigem nõustute, nõustute, pigem ei nõustu või ei nõustu üldse järgmiste väidetega: (Koguvahim, n=25 636). SUUNDUMUSE KÜSIMUS.

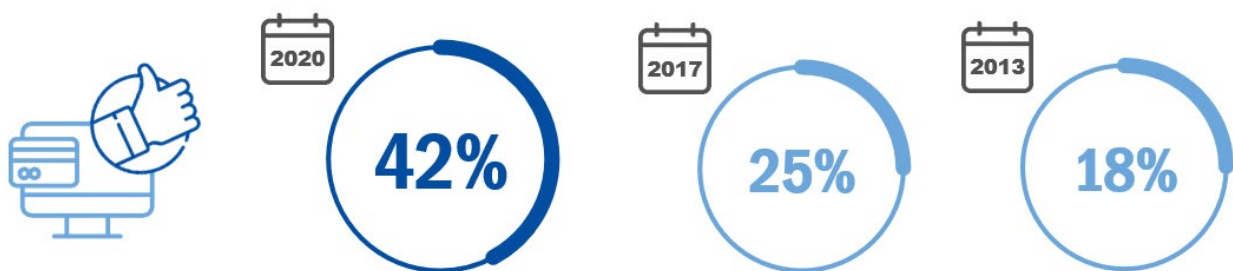
Arvamused seaduslike pakumiste kohta – suundumus alates 2013. aastast ⁽⁴⁾

Seaduslikest allikatest pärit võrgusisu eest tasumine on muutunud palju levinumaks.

Eelistust kasutada digitaalse sisu hankimiseks seaduslike allikaid näitab nende inimeste osakaalu märgatav kasv, kes on seaduslikest veebiallikatest pärit sisu kasutamise eest tegelikult maksnud. Enam kui neli eurooplast kümnest (42%) on internetis autoriõigusega kaitstud seadusliku teenuse kasutamise, allalaadimise või voogedastuse eest maksnud – see on 2017. aastaga võrreldes väga suur kasv (17 protsendipunkti võrra). Võrreldes 2013. aastaga on see näitaja rohkem kui kahekordistunud (kasv 24 protsendipunkti võrra). Need tulemused on kooskõlas muude hiljutiste uuringutega, kus täheldati sarnast kasvu veebi abonementteenuste tarbimises – seda suundumust on COVID-19 pandeemia veelgi tugevdanud ⁽⁵⁾.

Tasus seadusliku teenuse kaudu võrgusisu eest ⁽⁶⁾

⁽⁴⁾ Allikas: küsimus nr 7. Palun valige iga järgmise väite kohta, mis käsitleb seaduslike teenuseid, millega antakse juurdepääs sellisele sisule nagu muusika ja filmid veebis, kas nõustute täielikult, pigem nõustute, nõustute, pigem ei nõustu või ei nõustu üldse. (Koguvaim, n=25 636). SUUNDUMUSE KÜSIMUS.

⁽⁵⁾ Vt nt: <https://www.digitalveurope.com/2020/05/11/coronavirus-accelerates-global-svod-growth/>

⁽⁶⁾ Allikas: küsimus nr 4b. Mida järgmisest olete viimase 12 kuu jooksul teinud? – Maksnud selle eest, et kasutada autoriõigusega kaitstud sisu (nt muusika, video, film või teleseriaal), seda alla laadida või voogedastada seadusliku veebipõhise teenuse kaudu (koguvalim; n=25 636). SUUNDUMUSE KÜSIMUS.

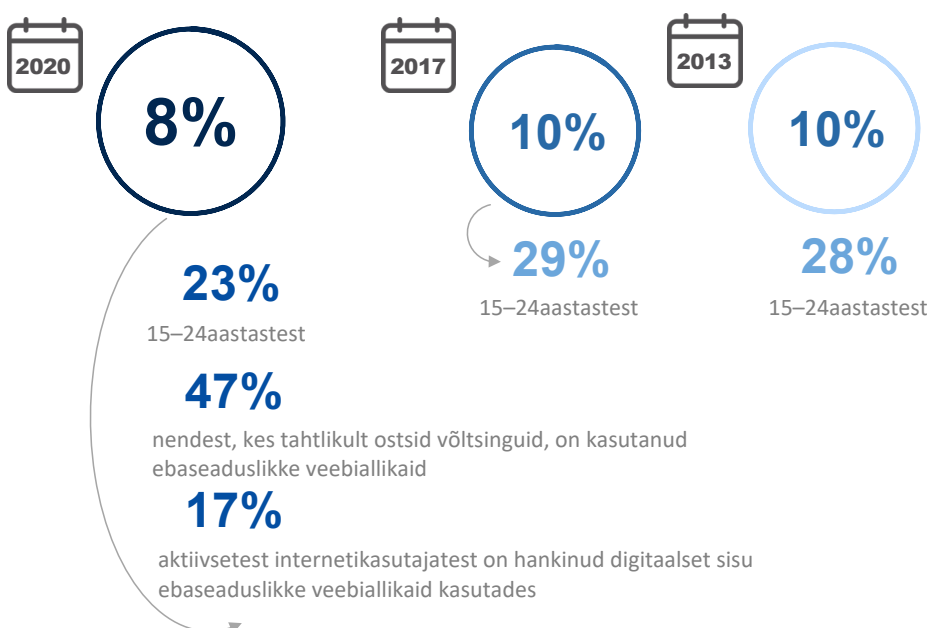
Põhistiimul neile, kes ütlevad, et ei ole digitaalset sisu ebaseaduslike teenuste kaudu kasutanud, on taskukohase sisu kättesaadavus seaduslikest allikatest.

Peaaegu pool (48%) nendest, kes ei ole võrgusisu jaoks ebaseaduslikke allikaid kasutanud, ei ole teinud seda põhjusel, et taskukohane sisu on kättesaadav seaduslikest allikatest. Neid motiveerib võrdset (48%) ka arusaam, et intellektuaalomandi rikkumisega tekitatakse muusikutele, kirjanikele, kunstnikele ja loojatele kahju.

Seaduslikest allikatest pärit digitaalse sisu laialdasema kasutamisega ei ole kaasnenud ebaseaduslike allikate kasutamise märkimisväärset vähenemist, kuid pisut on vähenenud nende eurooplaste arv, kes tunnistavad, et on hankinud digitaalset sisu ebaseaduslikest veebiallikatest.

Umbes üks küsitatud kümnest eurooplastest (8%) tunnistab, et on viimase 12 kuu jooksul kasutanud veebis tahtlikult piraatsisu, mis jääb vaid veidi alla 2017. ja 2013. aasta näitajatele (langus 2 protsendipunkti võrra). Ebaseaduslike allikate kasutamist tunnistavate osakaal suureneb noorte vanuserühmade ja aktiivsete internetikasutajate seas. On huvitav, et ebaseaduslikku võrgusisu tahtlikult kasutanud inimesed on suurema tõenäosusega võrgusisu ka ostnud. See viitab, et eurooplased pendeldavad vajalikku sisu hankides seaduslike ja ebaseaduslike allikate vahel. Nagu eespool öeldud, on selge kattumine digitaalset sisu ebaseaduslikest allikatest kasutavate ja võltsinguid ostvate inimeste vahel.

Kasutas, laadis alla või voogedastas tahtlikult ebaseaduslikust veebiallikast pärit sisu ⁽⁷⁾

Segadus küsimuses, mis on seaduslik või ebaseaduslik allikas, püsib endiselt, kuid allika seaduslikkuse või ebaseaduslikkuse välja selgitamiseks pingutatakse rohkem.

(⁷) Allikas: küsimus nr 4b. Mida järgmisest olete viimase 12 kuu jooksul teinud? – Kasutanud, alla laadinud või voogedastanud tahtlikult ebaseaduslikust veebiallikast pärit sisu (koguvalim; n=25 636). SUUNDUMUSE KÜSIMUS.

Aastatel 2013–2017 kasvas segadus küsimuses, mis on seaduslik või ebaseaduslik allikas, kuid see suundumus on peatunud. Praegune suundumus näitab, et on kindel hulk inimesi, kellele on ebaselge, mis on seaduslik või ebaseaduslik pakkumine (23% võrreldes 24%-ga 2017. aastal).

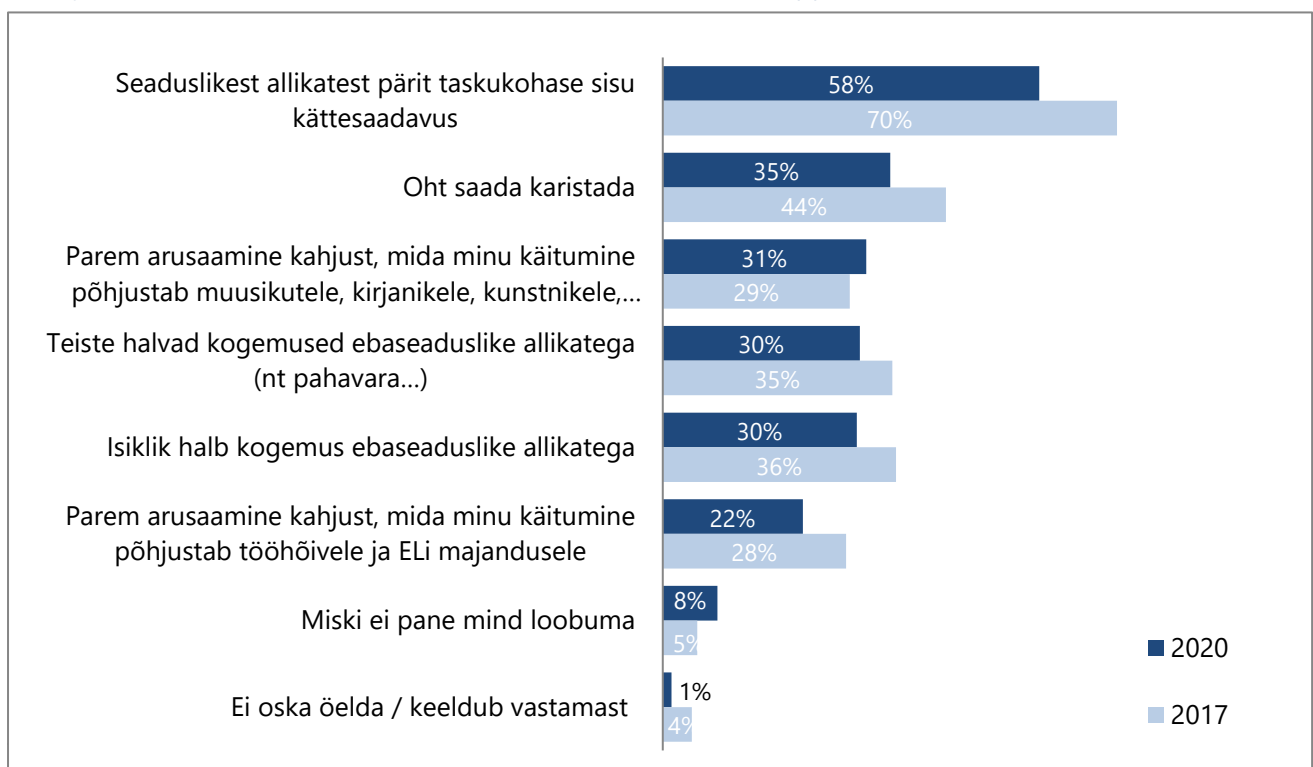
Tõendid viitavad siiski seaduslike veebiallikate kasutamise ja selliste allikate eelistamise kasvule. Seda toetab ka nende osakaal, kes uurivad, kas võrgusisu pärineb seaduslikust allikast või mitte – see näitaja kasvas 14%-lt 2017. aastal 20%-le 2020. aastal.

Võrreldes piraatsisu kasutamisega veebis, on autoriõigusega kaitstud sisu (nt muusika, video, filmi või teleseriaali) üleslaadimine interneti teiste internetikasutajatega jagamiseks vähem levinud – vaid 7% küsitletutest tunnistas, et on seda viimase 12 kuu jooksul teinud. Veelgi vähem vastanuid (3%) tunnistas, et on kasutanud piraatsisule juurdepääsuks ebaseaduslikke voogedastusvahendeid, nagu eelpaigaldatud rakendustega digimuundurid. Kumbagi ebaseaduslikku tegevust ei saa siiski lugeda väheoluliseks, sest nendest tegevustest huvituvad suurema tõenäosusega noored. Autoriõigusega kaitstud sisu laadis 15–24aastastest üles 15% ning 7% kasutas ebaseaduslikke voogedastusvahendeid.

Taskukohase sisu kättesaadavus on jätkuvalt peamine põhjus, mis paneks ebaseaduslike allikate kasutajaid loobuma, ehkki selle tähtsus on märgatavalt vähenenud. Väited, et sisu kasutatakse isiklikuks otstarbeks, on samuti märgatavalt vähenenud.

Taskukohase sisu kättesaadavust seaduslikest allikatest mainitakse veebis piraatsisu kasutamisest loobumise põhjusena kõige sagedamini. Teisel kohal on oht saada karistada ja loojatele põhjustatud kahju parem mõistmine. Alates 2017. aastast on oluliselt vähenenud (12 protsendipunkti võrra) nende vastajate osakaal, kes märgivad, et taskukohase sisu kättesaadavus seaduslikest allikatest paneks nad piraatsisu kasutamisest loobuma.

Mis ajendaks inimesi veebis piraatsisu kasutamisest loobuma? ⁽⁸⁾

⁽⁸⁾ Allikas: küsimus nr 9a. Viitasite, et kasutasite viimase 12 kuu jooksul võrgusisu jaoks tahtlikult ebaseaduslikke allikaid (veebisaite). Mis asjaolud ajendaksid teid ebaseaduslike allikate kasutamisest loobuma? (Koguvalim, n=2434). SUUNDUMUSE KÜSIMUS.

EUROOPA KODANIKUD JA
INTELLEKTUAALOMAND:
TAJUMINE, TEADLIKKUS JA
KÄITUMINE – 2020

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

NOVEMBER 2020